

Státní okresní archiv Domažlice se sídlem v Horšovském Týně

223101010

Inventář

Archivní pomůcka č. 564

NAD č. 2036

Značka fondu: NF MAV Otov

Národní fronta - místní akční výbor Otov

1948-1953

Zpracoval: Žáčková Monika

Horšovský Týn 2020

Obsah

I. Dějiny původce archivního souboru	3
Národní fronta Místní akční výbor Otov (Otov, Domažlice, Česko), 1948-1954	3
II. Dějiny archivního souboru	7
III. Archivní charakteristika archivního souboru	7
IV. Tematický popis archivního souboru	8
V. Záznam o uspořádání archivního souboru a sestavení archivní pomůcky	8
Příloha: Seznam použitých zkratk	9
Jednotky popisu	10
Orgány MAV NF	10
Úřední agenda MAV NF	10

I. Dějiny původce archivního souboru

Národní fronta Místní akční výbor Otov (Otov, Domažlice, Česko), 1948-1954

Preferovaná forma jména: Národní fronta Místní akční výbor Otov (Otov, Domažlice, Česko), 1948-1954

Typ preferované formy jména: jméno úřední

Datace použití jména od-do: 1948 - 1954

Variantská forma jména: NF MAV Otov

Datum vzniku: 1948

Datum zániku: 1954

Nástupce: Národní fronta Místní výbor Otov (Otov, Domažlice, Česko)

Sídlo

Sídlo: Přívozec (Blížejov, Domažlice, Česko)

Charakteristika:

místní orgán sdružení politických stran a společenských organizací

Dějiny původce:

Národní fronta, ustavená již na jaře roku 1945 na podkladě Košického vládního programu, se stala trvalou politickou základnou veřejného života. Pevnou organizační strukturu však dostala až po únoru 1948, kdy byly vytvářeny akční výbory Národní fronty všech stupňů.

Místní akční výbory Národní fronty (MAV NF) se ustavovaly ze zástupců všech složek Národní fronty, tedy politických stran, celonárodních organizací a případně dalších složek, které v obci vyvíjely činnost, na základě delegačního principu. Počet členů MAV NF nebyl přesně stanoven, zprvu však neměl být větší než dvanáct. Určoval se podle počtu organizací a složek v obci a podle velikosti obce. Vedoucí postavení v MAV NF měla Komunistická strana Československa (KSČ).

Do MAV NF nemohli být přijati členové bez schválení Okresního akčního výboru Národní fronty (OAV NF). Složení MAV NF v Otově schválil OAV NF v Horšovském Týně 24. března 1948. MAV NF zastupovalo devět členů, převážně zástupců KSČ. V čele stál předseda, místopředseda a jednatel. Prvním předsedou MAV NF v Otově se stal Josef Šerlovský, v říjnu 1948 na funkci rezignoval.

Prvořadým úkolem MAV NF bylo provádět tzv. „očistu politického a veřejného života“ od „reakčních živlů“ a „nespolehlivých“ funkcionářů a očistit společnost od všech odpůrců KSČ. V Otově „očista“ probíhala ve spolcích a politických stranách. Na vysídlení ze zemědělských usedlostí byly podány dva návrhy, k uskutečnění nedošlo, OAV NF je zamítl. Nedostatečnou pravomoc k této činnosti akčních výborů Národní fronty legalizoval, v podstatě se zpětnou platností, zákon č. 213/1948 Sb., o úpravě některých poměrů na ochranu veřejných zájmů. MAV NF poskytoval oznámení o národní a politické spolehlivosti, dohlížel na veškerý politický, veřejný a kulturní život v obci a řídil ho v duchu politiky Národní fronty. Zabýval se přípravou a organizací voleb do zákonodárných i zastupitelských sborů, pořádáním celonárodních oslav v obci a kontrolou výrobních zemědělských plánů a kontingentních dodávek. Od 24. listopadu 1949 je uváděn jako předseda MAV NF František Baxa. Vzhledem k absenci jednotlivých zápisů ze schůzí nelze určit, jak často se MAV NF v Otově scházel.

Pro usnadnění plnění úkolů Národní fronty byl okres Horšovský Týn rozdělen nejprve do osmi okrsků (Bělá nad Radbuzou, Blížejev, Bukovec, Horšovský Týn, Hostouň, Meclov, Mířkov, Poběžovice). Každý okrsek měl svého instruktora, který zabezpečoval styk MAV NF s OAV NF. Instruktor měl dojíždět na schůze MAV NF, působit jako poradce a dohlížet na jeho činnost. Mimo to se nepravdělně konala zasedání OAV NF rozšířená o předsedy MAV NF. Obec Otov společně s Březím, Mašovicemi, Meclovem, Mračnicemi, Polžicemi, Srby a Vítáním spadala do okrsku Meclov.

Akční výbory ukončily svoji činnost během roku 1954 v souvislosti s dokončením „očisty“ a s tehdy připravovanými volbami do národních výborů. Jejich organizační strukturu založenou na územním principu převzaly výbory Národní fronty různých stupňů. Víceméně se jednalo pouze o formální změnu, postupně z názvů akčních výborů Národní fronty vymizelo označení „akční“. V důsledku vývoje a ustálení politických poměrů se i Místní akční výbor Národní fronty Otov během roku 1954 přeměnil na Místní výbor Národní fronty Otov (MV NF). Činnost MV NF se de facto omezila na řízení a kontrolu nad státně politickými akcemi, kulturními akcemi, osvětovou činností a činností jednotlivých společenských organizací. Z činnosti MV NF Otov se však v tomto archivním fondu nedochovaly žádné archiválie.

Funkce původce:

Provádění očisty společnosti od odpůrců KSČ a očisty "politického a veřejného života" od "reakčních živlů a nespolehlivých funkcionářů";
dohled nad nekomunistickými politickými stranami;
koordinace a řízení práce společenských organizací zapojených v Národní frontě;
koordinace a řízení průběhu státně politických akcí;
organizace voleb;
kádrová práce;
kontrola činnosti veřejných orgánů;
dohled nad hospodářskými, kulturními, církevními, školskými a sociálními záležitostmi včetně zemědělství.

Normy konstitutivní:

Zákon č. 75/1948 Sb., o volbách do Národního shromáždění.

Zákon č. 213/1948 Sb., o úpravě některých poměrů na ochranu veřejných zájmů.

Vnitřní struktury:

Orgány Národní fronty na všech stupních nebyly voleny, ale jmenovány vedením masových organizací a politických stran. Funkce v MAV NF byly označovány jako „čestné“, zpravidla byl jmenován předseda, místopředseda a jednatel MAV NF. Předseda měl za úkol svolávat schůze MAV NF, řídit práci MAV NF, udržovat styk s okresním akčním výborem Národní fronty na různých aktivech a konferencích, místopředseda měl zastupovat předsedu v jeho nepřítomnosti a starat se o plnění plánu práce obce. Jednatel vedl kartotéku MAV NF, vyřizoval administrativu MAV NF, spolu s předsedou podepisoval odeslanou poštu, dohlížel na činnost masových organizací v obci, pořizoval zápisy ze schůzí MAV NF a zasílal je v opise na OAV NF. Jako pomocné orgány si MAV NF ustavoval (stálé či dočasné) komise. Schůze MAV NF se konaly obvykle jednou za měsíc.

Zdroje informací:

Prameny:

Státní oblastní archiv v Plzni, fond Národní fronta - krajský výbor Plzeň, N 3, inv. č. 8.

Státní okresní archiv Domažlice se sídlem v Horšovském Týně, fond Národní fronta - okresní výbor Horšovský Týn, kar 9, inv. č. 37-38.

Literatura:

BĚLINA, Pavel a kol. Kronika Českých zemí. Praha : Fortuna Print, 1999.

ČAPKA, František. Dějiny zemí Koruny české v datech. Praha : Libri, 1999.

GARKISCH, Miloš - TOPINKA, Jiří. Národní fronta - okresní výbor Beroun 1948-1990 : inventář [tiskem nepublikovaná archivní pomůcka č. 83]. Státní okresní archiv Beroun, 2010 [online], [cit. 2017-01-12]. Dostupné z <<http://soapraha.bach.cz/mrimage/soapraha/proxy/cz/archives/soap/CZ-221202010/inventare/dao/documents/OVNFBeroun.pdf>>.

K práci místních a městských výborů Národní fronty : metodická pomůcka. Praha : Ústřední výbor Národní fronty ČSSR, 1987.

KAPLAN, Karel. Národní fronta 1948-1960. Praha : Academia, 2012.

MATOUŠEK, Stanislav - TRÁVNÍČEK, Tomáš. Národní fronta ČSSR v období budování socialistické společnosti. Praha : Svoboda, 1989.

MLÝNSKÝ, Jaroslav. Únor 1948 a akční výbory Národní fronty. Praha : Academia, 1978.

PEŠŤÁK, Michael. Národní fronta - krajský výbor Plzeň (1939) 1948-1990 : inventář [tiskem nepublikovaná archivní pomůcka č. 610]. Státní oblastní archiv v Plzni, 2007.

II. Dějiny archivního souboru

Dějiny jednotky popisu:

O uložení dokumentů MAV NF Otov či jejich případných ztrátách nejsou k dispozici žádné informace. Z dochovaných archiválií je pouze zřejmé, že původce přiděloval dokumentům čísla jednací (složená z pořadového čísla přijetí či odeslání dokumentu lomené rokem).

Ukládání vyřízených písemností orgánů Národní fronty se řídilo „Dohodou mezi Ústředním výborem Národní fronty České socialistické republiky a Ministerstvem vnitra České socialistické republiky (archivní správou)“ z roku 1978 a „Skartačním plánem pro uschovávání a vyřazování písemností orgánů Národní fronty“.

Přímý zdroj akvizice:

Archivní fond Národní fronta – místní akční výbor Otov vznikl v roce 2019 při pořádání archivního fondu Národní fronta – okresní výbor Horšovský Týn (EL NAD 570), kdy zpracovatelka přesunula do nově vzniklého archivního fondu Národní fronta – místní akční výbor Otov jednu úřední knihu a jeden karton spisů z let 1948-1953 (č. j. SOAP/010-382/2019). Jednalo se o materiál, který pocházel z přímé činnosti MAV NF Otov.

III. Archivní charakteristika archivního souboru

Způsob uspořádání:

Archivní fond Národní fronta – místní akční výbor Otov obsahuje archiválie z let 1948-1953 vzniklé z činnosti MAV NF Otov.

Jednotky popisu jsou rozděleny do dvou sérií: orgány MAV NF a úřední agenda MAV NF. Do série orgány MAV NF je zařazena kniha zápisů ze schůzí MAV NF, ostatní archiválie do série úřední agenda MAV NF. Rozlišení typu archiválie odpovídá příslušná evidenční jednotka. Vzhledem k tomu, že dochované spisy nejsou označeny žádnými ukládacími znaky, zpracovatelka se rozhodla je zpracovat podle uměle vytvořeného pořádacího schématu. Schéma pro jejich uspořádání vzniklo na základě prostudování a rozboru písemností archivního fondu s přihlédnutím k uměle vytvořenému schématu sestavenému pro uspořádání archiválií archivního fondu Národní fronta – okresní výbor Domažlice. Spisy jsou rozčleněny do pěti skupin (organizační záležitosti; činnost MAV NF; politické strany; státně politické akce; kádrová práce). Pořadí jednotlivých složek v rámci kartonu značí číslo uvedené za lomítkem ukládací jednotky karton (kar).

Z hlediska úplnosti stavu zachování je tento archivní fond označen jako torzovitý. Zápisy ze schůzí jsou dochovány neúplně. Z let 1949-1951 a z roku 1954 chybí zápisy zcela, z roku 1948 se zachovalo sedm zápisů, z roku 1952 a z roku 1953 vždy jen jeden zápis. Podací protokoly se nedochovaly, pokud vůbec byly vedeny. Jazykem dochovaných archiválií je čeština. Úřední kniha je vedena rukopisně, ostatní archiválie mají převážně strojopisnou podobu.

Během pořádání nebyly z důvodu přehodnocení významu či multiplicity vyřazeny žádné archiválie.

Archivní pomůcka byla zpracována prostřednictvím softwarové aplikace ELZA (software pro elektronické zpracování archiválií).

Budoucí přírůstky:

Nepředpokládají se.

Fyzický stav jednotky popisu a technické požadavky:

Nepoškozený.

Pravidla zpracování:

WANNER, Michal a kol. Základní pravidla pro zpracování archiválií. Druhé rozšířené vydání, Praha : Odbor archivní správy a spisové služby MV, 2015.

IV. Tematický popis archivního souboru

Tematický popis jednotky popisu:

Archiválie inventarizovaného archivního fondu pochází z činnosti MAV NF v Otově. Agendu, již MAV NF vykonával přibližují dochované zápisy ze schůzí MAV NF především z roku 1948. MAV NF se řídily usneseními OAV NF, plnily jejich úkoly a zasílaly mu zprávy o činnosti. Proto je pro utvoření ucelenějšího obrazu o fungování Národní fronty v Otově nezbytné ke studiu využít archivní fond Národní fronta – okresní výbor Horšovský Týn (EL NAD 570) a po roce 1960 archivní fond Národní fronta – okresní výbor Domažlice (EL NAD 551). S ohledem na vedoucí úlohu KSČ v Národní frontě je potřeba věnovat pozornost také archivním fondům KSČ – okresní výbor Horšovský Týn (EL NAD 1650), KSČ – okresní výbor Domažlice (EL NAD 574), popřípadě Místní národní výbor Otov (EL NAD 327), uloženým ve zdejším archivu.

V. Záznam o uspořádání archivního souboru a sestavení archivní pomůcky

Zpracovatel jednotky popisu: Žáčková Monika

Datum popisu: 20.11.2020

Seznam použitých zkratk

bm	běžný metr
č.	číslo
č. j.	číslo jednací
ČSSR	Československá socialistická republika
EL NAD	evidenční list Národního archivního dědictví
ELZA	elektronické zpracování archiválií
inv. č.	inventurní číslo
kar	karton
KAV NF	krajský akční výbor Národní fronty
KSČ	Komunistická strana Československa
MAV NF	místní akční výbor Národní fronty
MV NF	místní výbor Národní fronty
OAV NF	okresní akční výbor Národní fronty
Poř. č.	pořadové číslo
Sb.	Sbírka zákonů
SOAP	Státní oblastní archiv v Plzni
ÚAV NF	ústřední akční výbor Národní fronty
ukn	úřední kniha

223101010/2036

1

Národní fronta - místní akční výbor Otov

čeština

počet ej: kar 1, ukn 1

1

2

Orgány MAV NF

1//1

3

ukn 1

Zápisy ze schůzí MAV NF Otov
12.3.1948-7.5.1948, 25.10.1952, 25.2.1953

1948-1953

2

4

Úřední agenda MAV NF

2/1

5

Organizační záležitosti

2/1//1

6

kar 1/1

Zprávy, pokyny, informace, oběžníky ÚAV NF, KAV
NF a OAV NF

1948-1952

2/2

7

Činnost MAV NF

2/2//1

8

kar 1/2

Schválení MAV NF Otov, evidenční lístky členů MAV
NF Otov, evidence členů MAV NF Otov

1948-1950

2/2//2

9

kar 1/3

Místní volební komise
(jmenování členů)

1948

2/2//3

10

kar 1/4

Oznámení o demisi členů MNV Otov

1948

Označení Obsah	Poř. č.	Ukládací číslo Datace
2/2//4	11	kar 1/5
Jednotný svaz českých zemědělců (oznámení o konání schůze a její program)		1948
2/2//5	12	kar 1/6
Místní rolnická komise Otov (oznámení o konání schůzí a jejich program)		1948
2/2//6	13	kar 1/7
Výkup jatečné drůbeže (plnění rozpisu)		1948
2/3	14	
Politické strany		
2/3//1	15	kar 1/8
Československá sociální demokracie, místní organizace Pařezov-Otov (zastavení činnosti)		1948
2/3//2	16	kar 1/9
Československá strana národně socialistická, místní organizace Otov (zastavení činnosti, seznam členů)		1948
2/4	17	
Státně politické akce		
2/4//1	18	kar 1/10
Pořádání oslav narození K. Gottwalda, J. V. Stalina		1948
2/5	19	
Kádrová práce		
2/5//1	20	kar 1/11
Provádění očisty, kádrové posudky		1948-1950

Název archivní pomůcky: Národní fronta - místní akční výbor Otov

Značka fondu: NF MAV Otov

Časové rozmezí archivní pomůcky: 1948-1953

Počet evidenčních jednotek zpřístupněných archivní pomůckou: kar 1, ukn 1

Počet jednotek popisu, které lze na základě archivní pomůcky zpřístupnit: 20

Rozsah archivní pomůckou zpřístupněných archiválií: 0,04 bm

Stav archivní pomůckou zpřístupněných archiválií ke dni: 20. listopadu 2020

Zpracovatel archivního souboru: Žáčková Monika

Archivní pomůcku sestavil: Žáčková Monika

Počet stran archivní pomůcky: 12

Archivní pomůcku schválil: Mgr. Radka Kinkorová, dne 20. 11. 2020, č. j. SOAP/10-563/2020